

LAKI TODISTELUN TURVAAMISESTA TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUKSIA KOSKEVISSA RIITA-ASIOISSA 7.4.2000/344

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään todistelun turvaamisesta riita-asiassa, joka perustuu seuraavissa laeissa säädettyjen teollis- tai tekijänoikeuksien loukkaamiseen:

- 1) tekijänoikeuslaki (404/1961);
- 2) patenttilaki (550/1967);
- 3) hyödyllisyysmallioikeudesta annettu laki (800/1991);
- 4) yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annettu laki (32/1991);
- 5) tavaramerkkilaki (7/1964);
- 6) mallioikeuslaki (221/1971);
- 7) toiminimilaki (128/1979); tai
- 8) kasvinjalostajanoikeudesta annettu laki (789/1992).

Tätä lakia sovelletaan myös todistelun turvaamiseen riita-asiassa, joka koskee

1) viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 20 ja 21 kohdassa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomiseen perustuvan vahingon korvaamista lääkelain (395/1987) tai kemikaalilain (744/1989) mukaisissa asioissa;

2) sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/1978) 4 §:ssä tarkoitetun liikesalaisuuden, teknisen esikuvan tai teknisen ohjeen oikeudettomaan käyttöön tai ilmaisemiseen perustuvan vahingon korvaamista tai lain 6 §:ssä tarkoitetun kiellon määräämistä mainitulla perusteella.

Tämän lain 7 a §:ssä säädetään tiedonsaannista 1 momentissa tarkoitetussa riita-asiassa. (21.7.2006/678)

L kasvinjalostajanoikeudesta 789/1992 on kumottu L:lla kasvinjalostajanoikeudesta 1279/2009. KemikaaliL 744/1989 on kumottu KemikaaliL:lla 599/2013.

2 §

Turvaamistoimen sisältö

Todistelun turvaamiseksi toimivaltainen tuomioistuin voi määrätä, että sellainen aineisto, jolla voidaan olettaa olevan todisteena merkitystä 1 §:ssä tarkoitettussa riita-asiassa, pannaan takavarikkoon. Takavarikon lisäksi tai sen sijasta tuomioistuin voi määrätä muusta, ei kuitenkaan takavarikkoa ankarammasta toimenpiteestä, joka on todistusaineiston hankkimiseksi tai säilyttämiseksi tarpeen.

Päättyessään turvaamistoimen määräämisestä tuomioistuimen tulee kiinnittää huomiota siihen, että vastapuolelle ei turvattavaan etuuteen nähden aiheudu kohtuutonta haittaa.

3 §

Turvaamistoimipäätöksen edellytykset

Turvaamistoimi voidaan määrätä, jos

- 1) hakija saattaa todennäköiseksi, että hänellä on 1 §:ssä tarkoitettu oikeus, joka voidaan vahvistaa ulosottolain (37/1895) 3 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettulla ratkaisulla, ja että hänen oikeuttaan loukataan tai loukkaus on välittömästi toteutumassa; ja
- 2) on olemassa vaara, että vastapuoli tai se, jonka hallussa aineisto on, kätkee, hävittää tai luovuttaa todistusaineistoa tai muulla tavoin menettelee todistusaineiston säilymistä vaarantavalla tavalla.

UlosottoL 37/1895 on kumottu Ulosottokaarella 705/2007, ks. Ulosottokaari 705/2007 3 luku 1 §.

4 §

Väliaikainen turvaamistoimipäätös

Jos turvaamistoimen tarkoitus saattaa muuten vaarantua, tuomioistuin voi hakijan pyynnöstä antaa väliaikaisen turvaamistoimipäätöksen varaamatta vastapuolelle tilaisuutta tulla kuulluksi. Määräys on voimassa, kunnes tuomioistuin toisin määrää.

5 §

Turvaamistoimipäätöksen täytäntöönpano

Ulosottomiehellä on oikeus tarvittaessa saada turvaamistoimipäätöksen täytäntöönpanoa varten poliisilta virka-apua. Ulosottomies saa tarpeen vaatiessa käyttää turvaamistoimen täytäntöönpanossa apunaan esteetöntä asiantuntijaa. Asiantuntijan esteellisyyden sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 35 §:n 2 momentissa säädetään asiantuntijan esteellisyydestä. Hakija tai hakijan edustaja voi kuitenkin toimia asiantuntijana, jos on todennäköistä, ettei se johda tiedon saamiseen asiaan kuulumattomasta yksityisestä liike- tai ammattisalaisuudesta. (12.6.2015/745)

Ennen asiantuntijan kutsumista ulosottomiehen on varattava hakijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Myös vastapuolelle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jollei kysymyksessä ole väliaikaisen turvaamistoimipäätöksen täytäntöönpano.

Ulosottomiehellä on oikeus ottaa valokuvia, kopioita ja näytteitä, tehdä kuva- ja ääninauhotteita sekä ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on tarpeen turvaamistoimipäätöksen täytäntöönpanossa. Täytäntöönpano on toimitettava siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa vastapuolelle tai sille, jonka hallussa omaisuus on.

Tässä laissa tarkoitetun turvaamistoimen täytäntöönpanossa noudatetaan lisäksi soveltuvien osin, mitä ulosottolain 7 luvussa säädetään oikeudenkäymiskaaren 7 luvun nojalla määrätyn turvaamistoimen täytäntöönpanosta.

Ks. PoliisiL 872/2011 9 luku 1 §. UlosottoL 37/1895 on kumottu Ulosottokaarella 705/2007, ks. Ulosottokaari 705/2007 8 luku.

6 §

Vaitiolovelvollisuus

Tässä laissa tarkoitetun asiantuntijan sekä asianosaisaseman perusteella salassa pidettäviä tietoja saaneen hakijan vaitiolovelvollisuudesta ja hyväksikäyttökiellosta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

7 §

Täydentävät säännökset

Tässä laissa tarkoitetusta turvaamistoimesta on muutoin voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa säädetään turvaamistoimista.

7 a § (21.7.2006/678)

Tiedonsaanti riita-asiassa

Tuomioistuimien voi 1 §:n 1 momentissa tarkoitetussa laissa säädetyn teollis- tai tekijänoikeuden loukkaamista koskevassa riita-asian oikeudenkäynnissä kantajan vaatimuksesta määrätä vastaajan, jonka on todettu loukanneen tällaista oikeutta kaupallisessa laajuudessa, antamaan tarpeelliset tiedot oikeutta loukkaavien tavaroiden tai palvelujen alkuperästä ja jakeluverkosta. Määräystä ei kuitenkaan saa antaa, jos siitä aiheutuisi vastaajalle tiedonsaannin merkitykseen verrattuna kohtuutonta haittaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja ovat:

- 1) tavaroiden tai palvelujen tuottajien, valmistajien, jakelijoiden, toimittajien, haltijoiden sekä tukku- ja vähittäiskauppioiden nimet ja osoitteet;
- 2) tiedot tuotettujen, valmistettujen, toimitettujen, vastaanotettujen tai tilattujen tavaroiden taikka palvelujen määrästä sekä niistä saaduista hinnoista.

Tuomioistuimien voi määrätä vastaajan antamaan tässä pykälässä tarkoitetut tiedot sakon uhalla. Tuomioistuimien määrää, miten tiedot annetaan. Vastaajan velvollisuudesta tai oikeudesta kieltäytyä kertomasta seikkaa on voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 17 luvussa säädetään todistajasta.

Tuomioistuin voi erityisestä syystä määrätä, että tässä pykälässä tarkoitettua määräystä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman.

7 b § (31.1.2013/120)

Oikeuspaikka

Edellä 1 §:n 1 momentissa ja 1 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tässä laissa tarkoitettua turvaamistoimesta sekä 7 a §:n mukaisesta tiedoksisaantia koskevasta määräyksestä päättää markkinaoikeus, jos pääasian oikeudenkäynti on vireillä markkinaoikeudessa tai sen käsittely markkinaoikeudessa on päättynyt eikä muutoksenhakua varten säädetty aika ole kulunut umpeen. Markkinaoikeus päättää turvaamistoimesta ja 7 a §:n mukaisesta tiedoksisaantia koskevasta määräyksestä myös, jos pääasiaa koskeva oikeudenkäynti ei ole vielä vireillä.

Markkinaoikeuden ohella myös yhdistetystä patenttituomioistuimesta (2013/C 175/01) Brysselissä 19 päivänä helmikuuta 2013 tehdystä sopimuksessa tarkoitettu yhdistetty patenttituomioistuin käsittelee eurooppapatentteihin liittyviä turvaamistoimiasioita siten kuin mainitussa sopimuksessa määrätään. (8.1.2016/25)

L:lla 25/2016 lisätty 2 momentti tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Markkinaoikeus ei saa päättää turvaamistoimesta, jos turvaamistoimea koskeva asia tai sitä koskeva pääasia on vireillä yhdistetyssä patenttituomioistuimessa. Markkinaoikeus ei myöskään saa päättää turvaamistoimiasiaa, joka yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen mukaan kuuluu yhdistetyn patenttituomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan. (8.1.2016/25)

L:lla 25/2016 lisätty 3 momentti tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Muutoin tässä laissa tarkoitettua turvaamistoimesta ja 7 a §:n mukaisesta tiedoksisaantia koskevasta määräyksestä päättää oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan toimivaltainen tuomioistuin.

8 §

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2000.

HE 119/1999, LaVM 4/2000, EV 29/2000

Muutosäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

21.7.2006/678:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2006.

Riita-asiaan, joka on tullut vireille ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 26/2006, LaVM 6/2006, EV 67/2006

31.1.2013/120:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2013.

Jos pääasia on tullut käräjäoikeudessa vireille ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan 2 momentissa säädetyn lisäksi myös, jos turvaamistointa on haettu tai 7 a §:n mukaista määräystä koskeva vaatimus on esitetty ennen tämän lain voimaantuloa. Jos pääasia, joka liittyy tässä momentissa tarkoitettuun turvaamistoimeen tai 7 a §:n mukaista määräystä koskevaan vaatimukseen, pannaan kuitenkin vireille markkinaoikeudessa, kanne oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 11 §:ssä tarkoitettujen vahingon ja kulujen korvaamisesta on pantava vireille markkinaoikeudessa.

HE 124/2012, LaVM 15/2012, EV 158/2012

12.6.2015/745:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

HE 46/2014, LaVM 19/2014, EV 274/2014

8.1.2016/25:

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

HE 45/2015, TaVM 12/2015, EV 68/2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1257/2012 (32012R1257); EUVL N:o L 361, 31.12.2012, s. 1, Neuvoston asetus (EU) N:o 1260/2012 (32012R1260); EUVL N:o L 361, 31.12.2012, s. 89